

Het tweede lichtpuntje zou het schilderij *La Tempesta* (*Het Onweer*, ca 1505) van de Italiaanse schilder Giorgione hebben kunnen zijn, als het niet zo verborgen was geweest.

Want wie kende dat schilderij? En *als* er een toeschouwer was, die het kende, begreep hij of zij dan de betekenis ervan als achtergrond van het toneelstuk?

Als regisseur heb ik mij tamelijk veel moeite gegeven om het schilderij een plek in het stuk te geven. We hadden een reproductie op ware grootte (78 x 82 cm) met een 'antieke' lijst. Nadat het was uitgepakt, werd het zichtbaar voor de toeschouwer op een plank tegen de muur uitgesteld.

En in mijn inleidingen voor een geïnteresseerd publiek besprak ik het schilderij, zodat ook duidelijk werd welk tijdsdocument door Voltore als ruilhandel werd doorgegeven.

Ik hoop dat ik zélf niet teveel onzin heb doorgegeven, want het realistisch aandoende schilderij heeft een maniëristische, dus intellectualistische inslag en laat zich beslist niet gemakkelijk interpreteren.

Het hangt al 10 jaar bij mij thuis boven de schoorsteen.

Ik heb er vaak naar gekeken.

Wie zegt mij dat mijn kijk inmiddels de juiste is?

Hier is een kopie.

Herinner je dat Voltore, de advocaat in vuile zaakjes, het onder zijn arm droeg bij zijn eerste bezoek aan de 'stervende' Volpone. Dat hij spreekt als de bekende kunstkenner (door Volpone én Claus gehaat). Dat hij zegt dat het een "schets" van Giorgione is en een erfstuk van de familie. Dat hij spreekt van een "idylle vol vreemde voorgevoelens", van een "compositie", die "een van de meest ex-kwisiete en geraffineerde constructies van de meester" is. En dat hij over de "tussentonen" wil beginnen, waarop Volpone hem onderbreekt met: "Ja, ja, de tussentonen." (p. 12)

Met andere woorden: hou op met je gewauwel.

Hoe ontkom ik zélf aan gewauwel?

Kan ik een directe beschrijving geven van wat ik zie?

Ik zie een naakte jonge vrouw met een kind aan de borst en een jonge man die de pas inhoudt en naar haar kijkt. De vrouw kijkt naar mij om aan te geven dat de situatie betekenis heeft. Ik zie bij haar geen spoor van schaamte, ik zie bij hem een onbevangen blik en geen spoor van voyeurisme. Zijn geslacht is aanwezig, haar benen zijn ontspannen. Is dit werkelijkheid?

De man en de vrouw: wat een schoonheid, allebei.

Ik zie op de achtergrond een stad, een middeleeuwse stad. De vrouw wordt in de rug afgeschermd van de stad door een boom en struikgewas. Hij heeft in de rug restanten van antieke architectuur. Moedwillig neergezet. Onhandige zuilen.

Centraal in het schilderij is een brug.

Later merk je dat het een houten brug zonder leuning (!) is.

Vóór de stad loopt een stroompje, die de man en de vrouw enigszins scheidt.

Vóór de brug heerst rust, er achter nadert een onweer.

Een bliksemschicht. Tegelijk (!) de maan?

Als je heel goed kijkt zie je een ooievaar op het schuine dak.

Ik zie achter de brug het beeld van de Middeleeuwen, vóór de brug de Renaissance.

Achter de brug is de blik verticaal, gericht naar de dreiging van onweerswolken en bliksem. Bijgeloof. Angst voor de goden.

Vóór de brug is de blik horizontaal, op de mens gericht en ik, toeschouwer, hoor erbij. Mens, lichaam, aarde, natuur. Rust.

Dit is wat ik zie.

Ik zie een idylle met een boodschap.

Voltore zag een idylle vol vreemde voorgevoelens.

Waren het ook voorgevoelens over de afloop van zijn eigen handelen?

Giorgione is over de brug.

De dreiging is achter de rug.

Zijn Adam en Eva zijn zich van geen dreiging bewust.

Het is verbeelding.

Droombeeld.

Vizioen.

Vergeet het.

Vergeet dit niet.